

เรื่องเสร็จที่ ๘๗๐/๒๕๖๓

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในเรื่องอายุของผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์
ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

กระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๑๑๑ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กองทุนสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ ที่ ๓๑/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้ง ผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ และได้ทำสัญญาจ้างผู้อำนวยการ กองทุนสงเคราะห์ ตามสัญญาเลขที่ ๐๐๔/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ โดยข้อ ๒ ของ สัญญาจ้างกำหนดไว้ว่า “ผู้ว่าจ้างตกลงจ้างและผู้รับจ้างตกลงรับจ้างปฏิบัติงานบริหารในตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ นับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓” และข้อ ๗ กำหนดไว้ว่า “ผู้รับจ้างจะพ้นจากตำแหน่งในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๔) ผู้รับจ้างขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน (๖) ผู้รับจ้าง อายุเกิน ๖๕ ปีบริบูรณ์” ต่อมา คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ได้พิจารณาและมีมติในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ ให้กองทุนสงเคราะห์หารือสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ตามมาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ จะดำรงตำแหน่งได้ถึงอายุไม่เกินหกสิบห้าปี หรือไม่เกินหกสิบห้าปี และให้นำผลการหารือเสนอต่อ คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ต่อไป ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและบังคับใช้กฎหมาย อย่างถูกต้อง กระทรวงศึกษาธิการจึงขอหารือว่า ตามกฎหมายดังกล่าวใช้บังคับกับคุณสมบัติของ ผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์เฉพาะในขณะที่มีการแต่งตั้งว่าต้องมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีเท่านั้น หรือจะนำมาใช้ในระหว่างการดำรงตำแหน่งตามสัญญาจนครบวาระสี่ปีด้วยหรือไม่ อย่างไร และหากในระหว่างการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ตามสัญญา ผู้อำนวยการกองทุน สงเคราะห์มีอายุเกินหกสิบห้าปี จะถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อหารือนี้มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์จะต้องมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีตามมาตรา ๖๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติ

โรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหรือไม่ โดยเห็นว่า มาตรา ๖๙^๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนฯ บัญญัติให้คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์แต่งตั้งผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์จากบุคคลซึ่งมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปี และมาตรา ๗๐^๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนฯ บัญญัติให้การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การกำหนดเงื่อนไขในการทดลองปฏิบัติงาน และการทำงานในหน้าที่ผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์นั้นเป็นไปตามสัญญาจ้างที่คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์กำหนด โดยให้มีอายุการจ้างคราวละไม่เกินสี่ปี และเมื่อครบกำหนดอายุสัญญาจ้างแล้ว คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์จะต้องอายุสัญญาจ้างอีกก็ได้ ซึ่งแม้ว่าพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนฯ จะไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามก็ตาม แต่การที่มาตรา ๖๙ กำหนดให้ผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ต้องแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามก็เป็นไปเพื่อให้ได้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวมาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ ดังนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์จึงต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๙ ตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง หากกฎหมายมุ่งประสงค์ที่จะนำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในเรื่องอายุมาใช้บังคับเฉพาะในวันที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์เท่านั้น ก็จะมีบัญญัติไว้ให้ชัดเจนว่าผู้ซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งต้องมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีในวันที่ได้รับการแต่งตั้ง ด้วยเหตุนี้ ในกรณีบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีในวันที่ได้รับการแต่งตั้ง และหากต่อมาในระหว่างการดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๖๙ ให้มีผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์คนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปี
- (๓) สามารถปฏิบัติงานให้แก่กองทุนสงเคราะห์ได้เต็มเวลา
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๖) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ
- (๗) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือกรรมการที่ปรึกษาหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- (๘) ไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์มอบหมายให้เป็นกรรมการในบริษัทที่กองทุนสงเคราะห์เป็นผู้ถือหุ้น
- (๙) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับกองทุนสงเคราะห์ หรือในกิจการที่กระทำให้แก่กองทุนสงเคราะห์โดยตรงหรือโดยอ้อม

มาตรา ๗๐ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การกำหนดเงื่อนไขในการทดลองปฏิบัติงาน และการทำงานในหน้าที่ผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ ให้เป็นไปตามสัญญาจ้างที่คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์กำหนด โดยให้มีอายุการจ้างคราวละไม่เกินสี่ปี และเมื่อครบกำหนดอายุสัญญาจ้างแล้ว คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์จะต้องอายุสัญญาจ้างอีกก็ได้

บุคคลดังกล่าวเป็นผู้มีอายุเกินหกสิบห้าปี ย่อมต้องถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๙^๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนฯ

อนึ่ง แม้ว่ามาตรา ๗๐^๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนฯ จะกำหนดให้ การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์เป็นไปตามสัญญาจ้าง ที่คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์กำหนดก็ตาม แต่การกำหนดรายละเอียดเรื่องดังกล่าวในสัญญา ก็จะต้องอยู่ภายใต้กรอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ซึ่งจะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองทุน สงเคราะห์ตามมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนฯ ด้วย ดังนั้น คณะกรรมการกองทุน สงเคราะห์จึงไม่อาจกำหนดในสัญญาจ้างให้ผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ดำรงตำแหน่งโดยมีอายุ เกินหกสิบห้าปีได้

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๖๓

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น